

[Alfred Kristensen.]

bestemmelser om pensionering af afgæede sognerådsformænd, kan mit parti give sin fulde tilslutning, og jeg vil gerne udtale min anerkendelse af og min glæde over, at den højtærede indenrigsminister nu søger dette gennem tiderne ofte drøftede spørgsmål løst.

Oprindelig blev spørgsmålet vel først rejst af Fællesorganisationen af Landkommuner med bymæssig Bebyggelse, hvilket forsåvidt var naturligt, da det netop er disse kommunetyper, som må føle savnet af muligheden for pensionering af deres formænd hårdest. Nu sidst er spørgsmålet bragt frem af de to sognekommunale landsorganisationer i fællesskab, De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark og Fællesorganisationen af Landkommuner med bymæssig Bebyggelse. Man kunne fristes til at udtale en vis forundring over, at spørgsmålet ikke er løst på et tidligere tidspunkt, da det allerede i en årrække har været løst f. eks. for købstadkommunens vedkommende, og da adskillige landkommuner i indbyggerantal er større end mange købstæder.

Men dette må jo have sin årsag. Muligvis findes der flere årsager hertil. En af årsagerne er formentlig den meget store forskel, der i administrativ henseende er mellem de små landkommuner og de store landkommuner, og særlig mellem de meget små og de meget store. Der er sikkert en og anden, som har i erindring tidligere tiders sognekommunale forhold i adskillige mindre landkommuner. Forholdene kunne dengang betegnes som patriarkalske. Sognerådsformanden var da nærmest at ligne ved en jordisk profet, en alfader, hvis ord og afgørelser ingen fandt på at drage i tvivl. Man har også kaldt den tids sognerådsformænd for sognekonger. Kassevæsenet var dengang ikke særlig omfattende, og det administrative arbejde blev gjort ved lejlighed, f. eks. en lørdag aften, måske med en søndag formiddag til hjælp. Men den tid er jo forlængst forbi. En landkommune skal i dag ikke have så farlig mange hundrede indbyggere, før formanden har hænderne fulde. Det er i dag næsten utroligt, hvad der kræves i den sognekommunale administration, og skal formanden ikke selv udføre det altsammen, hvilket efterhånden bliver umuligt, skal han i hvert fald være med i det hele, da det er ham, der har det fulde administrative ansvar. Det er et omfattende og meget krævende arbejde, man i vor tid forlanger af en sognerådsformand. Selv i en mellemstor landkommune lægger det beslag på det

meste af hans tid, således at han tvinges til helt eller delvis at opgive sit erhverv eller drive det ved fremmed hjælp. Det er derfor ikke blot naturligt og rimeligt, men også påkrævet, at man nu søger hjemmel for en rimelig efterløns- og pensionsordning.

Lovforslaget ledsages af et udkast til tillæg til en sognekommunal vedtægt. Jeg går ud fra, at man ønsker nedsat et udvalg til behandling af spørgsmålet, og formentlig vil det blive dette udkast til vedtægt, der særlig vil blive genstand for forhandling. Jeg skal derfor ikke opholde mig meget ved det. Der er dog enkelte ting, jeg ganske kort vil berøre, punkter, hvor det ikke forekommer mig umiddelbart indlysende, at man har ramt det helt rigtige; på den anden side vil jeg indrømme, at der sikkert er meget vægtige og afgørende grunde, som taler for den foreslåede ordning.

For det første er det tænkt, at sognerådsformanden ikke selv skal betale noget pensionsbidrag. Dette er i og for sig en urimelighed, da det jo er almindeligt, at der betales pensionsbidrag af dem, der er pensionsberettigede. Jeg ved godt, at der er et par kategorier, f. eks. borgmestre og jordemødre, som ikke betaler pensionsbidrag, men om dette er rigtigt, tvivler jeg meget på. Jeg ser nemlig således på det, at en pensionsordning vil være meget stærkere og mindre angribelig, når der betales pensionsbidrag. Nogen praktisk betydning tror jeg ikke det vil få, idet sognerådsformandens vederlag formentlig af sig selv vil tilpasse sig derefter.

Et andet punkt, som jeg standser ved, er, at man ikke i udkastet til vedtægt omtaler de sognekommunale kasserere, hvor disse er valgt ud af sognerådets midte; dette finder man særlig i sognekommuner på 1 000, måske op til 1 200 indbyggere, hvor man ikke har lønnet sekretær eller anden lønnet medhjælp. Arbejdet vil der i reglen være delt mellem formanden og kassereren, og i reglen oppebærer de et omtrent lige stort vederlag. Det forekommer mig ikke helt rigtigt, at man piller sognerådsformanden ud og placerer ham i en pensionsordning, hvorimod kassereren, der måske har siddet den samme tid og har haft det samme ansvar, ikke kommer ind under pensionsordningen. Det er een af de ting, man bør drøfte i det påtænkte udvalg.

Men det store spørgsmål er formentlig selve grundlaget for pensionen. Den bygger på indbyggerantallet i kommunen, idet